

Siun
SOTE

Omatyöntekijä: sosiaalityöntekijä vai sosionomi? Erityistä tukea tarvitseva henkilö?

- Omatyöntekijä on lähtökohtaisesti sosiaalihuollon ammattihenkilö.
- Erityistä tukea tarvitsevan henkilön omatyöntekijän tai hänen kanssaan asiakastyötä tekevän työntekijän on oltava sosiaalityöntekijä.
- **Haasteena:** Miten määritellään erityistä tukea tarvitseva henkilö? Milloin omatyöntekijä voi olla sosionomi ja milloin omatyöntekijän tulee olla sosiaalityöntekijä?
- Tärkeää sekä asiakas- että resurssinäkökulmasta
- Laki jättää erityisen tuen tarpeen tunnistamisen ja kriteereiden arvioinnin ammattihenkilöille.
- Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on kiinnitettävä huomiota erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden edun toteutumiseen. Erityistä tukea tarvitsevalla henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on **erityisiä vaikeuksia** hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluita. Henkilö voi olla tilanteessa, jossa hän **ei itse kykene** hakemaan tarvitsemaansa apua tai sen saaminen on **vaarassa estyä**, koska hän ei kykene riittävässä määrin antamaan tai vastaanottamaan avun saamiseksi tarvittavaa tietoa. Vaikeudet voivat johtua kognitiivisesta tai psyykkisestä vammasta tai sairaudesta, vakavasta päihdeongelmasta, useasta yhtäaikaisesta tuen tarpeesta tai muusta vastaavasta syystä. Tällainen muu syy voi olla esimerkiksi puutteellinen kielitaito yhdistettynä traumaattiseen kokemukseen.

Omatyöntekijä: sosiaalityöntekijä vai sosionomi? Erityistä tukea tarvitseva henkilö?

- **Talentian ammattieettinen lautakunta** toteaa, että kunnissa on ollut käytäntönä, että erityisen tuen tarpeen arvioinnissa ja erityisen tuen tarpeeseen liittyvässä asiakastyössä on **vähintään työprosessissa** mukana laillistettu sosiaalityöntekijä. Asiakastarpeiden laadukkaan arvioinnin näkökulmasta työpaikalla on ammatillisena **käytäntönä** ollut, että **yhdessä määritellään kunkin sosiaalialan toimintalohkon erityisen tuen tarpeen kriteerit**. Ammattieettisesti kestävä käytäntö edellyttää, että asiakkaan oikeudet ja heille myönnetyt palvelut ovat tasalaatuiset ja yhdenvertaiset.
- **Siun sotessa tehty linjausta työikäisten palvelutehtävissä:**
  - Erityistä tukea tarvitsevia ovat välitystiliasiakkaat, kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat, TYP-asiakkaat, asumispalveluasiakkaat ja muut asiakkaat, joilla on erityisen tuen tarve.
  - Terveysasemille jalkautettu sosionomeja palveluohjaukseen
- **Seuraavana tehtävä: Erityisen tuen tarpeen kriteerien määrittely palvelutehtävittäin.**

Omatyöntekijä: sosiaalityöntekijä vai sosionomi?

Työikäisten palvelut

2. Palvelutarpeen arviointi

Työnjako	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen	Tehtävien/vastuun toteutuminen tällä hetkellä yksikön sosiaalityöntekijöiden tehtävissä
Sosiaalityöntekijä	<p>Koko asiakaskunnan, etenkin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden, elämäntilannetta ja tarpeita vastaavien sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuuden arviointi yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön ja tutkitun teoreettisen tiedon hyödyntäminen.</p>	<p>Palvelutarpeen arvioinnista vastaaminen, laatiminen ja dokumentointi. Painottuu erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p> <p>Palvelujen kartoittaminen ja ohjaus tarvittaviin palveluihin. Painottuu erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p>	<p>Asiakasprosessien kokonaisuuden ja asiakastyön asiantuntija.</p> <p>Arviointiin perustuvien päätösten tekijä.</p> <p>Vastuutyöntekijä palvelutarpeen arvioinnissa.</p>	<p>sosiaalityöntekijä vastaa erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista. Palvelutarpeen arviointi on perusta suunnitelmalliselle sosiaalityölle, asiakkaalle annettaville palveluille ja päätöksenteolle. Sosiaalityöntekijällä konsultoiva ja ohjaava rooli sosiaaliohjaajiin nähden arviointien laadinnassa.</p>
Sosionomi	<p>Muiden kuin erityisen tuen asiakkaiden elämäntilannetta ja tarpeita vastaavien sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuuden arviointi yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön ja tutkimuksellisen kehittämistyön tuottaman tiedon hyödyntäminen.</p>	<p>Muiden kuin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista vastaaminen, laatiminen sekä dokumentointi.</p> <p>Palvelujen kartoittaminen ja ohjaus tarvittaviin palveluihin muiden kuin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden osalta.</p>	<p>Asiakastyön ja asiakasprosessien asiantuntija.</p> <p>Arviointiin perustuvien päätösten tekijä.</p> <p>Vastuutyöntekijä palvelutarpeen arvioinnissa.</p>	

Kiitos!